

APORTACIÓ AL CONEIXEMENT FLORÍSTIC DE LES GUILLERIES I DEL COLLSACABRA (CATALUNYA ORIENTAL), II

Aaron PÉREZ-HAASE¹, Efrem BATRIU¹ & Arnau MERCADÉ¹

ABSTRACT

Contribution to the floristic knowledge of Guillerries and Collsacabra (eastern Catalonia, Spain), II

We report new data on the chorology of 25 vascular plants from the Guillerries and Collsacabra mountains. These taxa may be grouped into five categories: 1.- novelties for the flora of Guillerries (*Peucedanum officinale* L., *Senecio adonidifolius* Loisel., etc.); 2.- novelties for the flora of Collsacabra (*Carex liparocarpos* Gaudin, *Seseli tortuosum* L., etc.); 3.- novelties for a broader area in the NE of Catalonia (*Carex demissa* Hornem., *Potentilla recta* L., etc.); 4.- confirmation of old or doubtful citations (*Trifolium micranthum* Viv., *Carex alba* Scop., etc.); 5.- taxa found in their southernmost localities in Catalonia (*Narcissus molerói* Fern. Casas and *Lamium galeobdolon* (L.) L.).

Key words: Chorology, Flora, Vascular plants, Guillerries, Collsacabra

RESUM

Presentem noves dades corològiques per a la flora vascular dels massissos de les Guillerries i del Collsacabra. En total, tractem 25 tàxons que podem dividir en cinc grups: 1.- nous per a les Guillerries (*Peucedanum officinale* L., *Senecio adonidifolius* Loisel., etc.); 2.- nous pel Collsacabra (*Carex liparocarpos* Gaudin, *Seseli tortuosum* L., etc.); 3.- nous per un ampli sector del nord-est català (*Carex demissa* Hornem., *Potentilla recta* L., etc.); 4.- de presència dubtosa o no retrobats per autors recents (*Trifolium micranthum* Viv., *Carex alba* Scop., etc.) 5.- que constitueixen el límit meridional de l'espècie a Catalunya (*Narcissus molerói* Fern. Casas i *Lamium galeobdolon* (L.) L.).

Mots clau: Corologia, Flora, Plantes vasculares, Guillerries, Collsacabra

Introducció

Amb aquest treball pretenem contribuir al coneixement de la flora vascular del NE de Catalunya, en una zona relativament ben prospectada però que presenta enca-

¹ Departament de Biologia Vegetal, Facultat de Biologia (Universitat de Barcelona); Av. Diagonal 645, 08028 Barcelona, Spain. E-mail: aaronperez@ub.edu

ra alguns buits. Especialment trobem manca de dades en un territori que podem anomenar, en conjunt, les valls de Sau i de Susqueda i que comprèn part de les Guillerries i del Collsacabra. A més a més, una part important de les citacions florístiques les van aportar autors antics com VAYREDA (1879, 1902, etc.), CADEVALL (1904, 1919-1923, etc.), CODINA (1908)... les obres dels quals no han estat introduïdes al Banc de Dades de Biodiversitat Vegetal (FONT, 2007). D'altra banda, el tractament taxonòmic d'alguns grups tal i com els consideraven aquests autors ha quedat obsolet o presenta problemes d'interpretació, cosa que fa interessant un nou examen d'aquests tàxons.

Les valls de Sau i de Susqueda ja van ser objecte d'estudi en una nota anterior dels mateixos autors (MERCADÉ *et al.*, 2005). Ara presentem un nou recull de 25 tàxons que o bé són novetats per a l'àrea estudiada (i, sovint, per als massissos propers) o bé havien estat citats d'antic i no se'n tenien dades d'autors recents (i/o són de presència dubtosa) o bé constitueixen el límit meridional de l'espècie a Catalunya.

Material i mètodes

Per a cada tàxon -amb els autors corresponents abreviats segons BRUMMIT & POWELL (1992)- comptem amb un plec testimoni del què en donem, en aquest ordre: els detalls de la localitat (província, comarca, municipi, topònim menor); la quadrícula UTM amb una precisió d'1 km o de 100 m (s'omet la indicació del fus, que sempre correspon al 31T); l'altitud; la descripció breu de l'hàbitat on vivia l'espècie, seguida entre parèntesis dels codis d'hàbitats CORINE tal com vénen establerts per les unitats de vegetació recollides al Manual dels hàbitats de Catalunya (VIGO *et al.* 2005-2006); el nom dels recol·lectors.

Finalment, darrera d'aquesta informació reglada, comentem l'interès de la troballa. Si d'algun tàxon no n'indiquem els autors de manera expressa, aquests corresponen als indicats a BOLÒS *et al.* (2005). La toponímia, les coordenades UTM i l'altura es basen en els mapes topogràfics a escala 1:5.000 de l'Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC, 2002-2007). L'herbari on hem dipositat els plecs testimoni és, en tots els casos, el de la Universitat de Barcelona (BCN). Si no s'indica una font d'informació alternativa, totes les dades referents a la corologia dels diferents tàxons a Catalunya es basen en el recull de FONT (2007), una àmplia base de dades florístiques que inclou totes les publicacions florístiques d'autors recents.

Resultats i discussió

Aphanes australis Rydb.

Barcelona, Osona, Rupit i Pruit, Montdois, la Caseta, DG561483, 835 m s.n.m., pradell terofític en feixes abandonades (35.21), 7-V-2006, A. Pérez-Haase, A. Romero i L. Armengot. Girona, la Selva, Susqueda, sota el mas Puig de Rajols, DG5849, 360 m s.n.m., pradell terofític (35.31), 13-V-2007, A. Pérez-Haase, E. Batriu, A. Mercadé i C. Casas. Girona, la Selva,

Osor, pr. de les Illes d'Avall, DG5941, 640 m s.n.m., pradells (35.21), 27-V-2007, A. Pérez-Haase, E. Batriu, A. Mercadé i A. Lluent.

Es tracta d'un teròfit força rar al NE de Catalunya, on viu en pradells terofítics, principalment en indrets de marcada influència marítima. No es coneixia de les Guílleries.

Aster linosyris (L.) Bernh.

Barcelona, Osona, Tavertet, pla del Castell, DG5048, 875 m s.n.m., prats mesoxeròfils calcícoles (34.36), 30-IX-2006, A. Pérez-Haase i A. Mercadé. Barcelona, Osona, Tavertet, pla de la Perereda, DG4949, 700 m s.n.m., prats mesoxeròfils calcícoles (34.36), A. Pérez-Haase i A. Mercadé. Barcelona, Osona, Tavertet, Collsavenc, sota el puig Segaler, DG5249, 950 m s.n.m., pastura mesoxeròfila (34.721 i 34.36), E. Batriu, A. Pérez-Haase i A. Mercadé.

Espècie força rara a Catalunya que no es coneixia a l'àrea del Collsacabra, encara que sí d'algun punt proper com Savassona (MASFERRER in CADEVALL 1919-1923). Les localitats donen continuïtat a la distribució de l'espècie en el territori calcari del NE de Catalunya, on probablement ha passat desaparcebuda per la seva florida tardoral, pel què creiem que és més abundant del que mostren les síntesis corològiques actuals.

Carex alba Scop.

Barcelona, Osona, Tavertet, sot de Balà, sota el cingle de la Fontanella, DG512496, 630 m s.n.m., vorada de bosc caducifoli (34.41 i 34.42), 15-VI-2006, A. Mercadé, E. Batriu, A. Pérez-Haase i L. Armengot. Barcelona, Osona, Tavertet, sot de Balà, DG5049, 580 m s.n.m., avellanosa (31.8C1+), 21-IV-2007, A. Mercadé, A. Pérez-Haase i E. Batriu.

Planta força rara a Catalunya, inclosa a la «Lista Roja de la Flora Vasculosa Española» com a vulnerable (VV.AA. 2000). La seva àrea coneguda a la península Ibèrica és principalment prepirinenca (del Berguedà a l'Alt Urgell). L'única localitat coneguda fora dels Prepirineus, fins la present nota, era la de Sennen, qui l'hauria recollit a prop de Manlleu (Osona, UTM DG45). Ara bé, l'etiqueta del seu plec (BCN 1748; Plantes d'Espagne 1812) és ambigua i diu: «Catalogne: Manlleu á la Font Tosca et Tuxent près le Port del Conde. 500 a 1.500 m.» No obstant, creiem força probable que l'espècie creixi a prop de Manlleu i que *C. alba* es trobi més estès al Collsacabra del que es coneixia fins ara. Concretament, al sot de Balà constitueix una població més aviat reduïda, de poques desenes d'individus repartits en diverses subpoblacions.

Carex demissa Hornem.

(Sinonimitzat com *Carex flava* subsp. *oedocarpa* per BOLÒS *et al.* (2005))

Barcelona, Osona, Vilanova de Sau, el Biaix, DG5044, 540 m s.n.m., jonquera dominada per *Carex punctata* (37.22), 19-VI-2007, A. Pérez-Haase.

Aquesta espècie de *Carex* és freqüent dins les molleres pirinenques, però fora d'aquesta àrea només la trobem, raríssima, a la comarca de la Selva a prop del mar (Tossa i Sant Feliu de Guíxols). La nostra citació és, doncs, novetat per a la serralada prelitoral catalana. No obstant, del massís del Montseny i d'altres punts del pla de la Selva s'han citat altres *Carex* afins (*C. lepidocarpa* Tausch i *C. viridula* Michx.), citacions que caldria revisar per adquirir un correcte coneixement corològic d'aquests

tàxons. De fet, alguns dels individus que hem herboritzat presenten utricles bruscament atenuats en un bec més aviat curt, que recorden *C. viridula*. La revisió d'aquest material per part dels ciperòlegs P. Jiménez-Mejías i M. Luceño així ho confirma, ja que van determinar un dels plecs com l'híbrid *C. demissa* x *C. viridula* i un altre com *C. viridula*, però probablement amb introgressió de *C. demissa* (veure *C. viridula* més avall). Finalment, pel que fa a la seva ecologia, tant al litoral de la Selva (BALLESTROS 1984) com en el nostre cas, creix en jonqueres (*Juncion acutiflori* Br.-Bl. in Br.-Bl. & Tüxen 1952) i jonqueroles (*Nanocyperion* Koch ex Libbert 1933), hàbitats de caràcter atlàntic.

Carex depauperata Curtis ex With.

Barcelona, Osona, Vilanova de Sau, riu Pregon, DG534474, 380 m s.n.m., verneda (44.3432+), 17-IX-2006, A. Pérez-Haase i A. Romero. Barcelona, Osona, Rupit i Pruit, torrent de Comaferrera, DG542478, 450, verneda (44.3432+), bardisses humides (31.8111) i terrasses al marge del torrent (83.3), 17-IX-2006, A. Pérez-Haase i A. Romero. Girona, La Selva, Sant Hilari Sacalm, riera de Querós, DG560444, 380 m s.n.m., plantacions forestals (83.3), 26-II-2007, A. Pérez-Haase, E. Illa, A. Petit i L. Caño.

Aquest *Carex* és molt rar a Catalunya i presenta una distribució molt fragmentada. Dins el territori estudiat constitueix poblacions poc nombroses (entre 3 i 40 individus, aproximadament) i sembla desenvolupar-se millor en antigues feixes a prop de les rieres, ocupades de vegades per plantacions de pollancre o coníferes. La nostra citació és nova per a les Guilleries i per al territori catalanídic nord, i s'afegeix a les ja conegudes dels Pirineus Orientals, la Garrotxa i la serra de Prades. Volem també destacar que el monografista LUCEÑO (1994) no inclou les províncies de Barcelona i de Girona en la distribució d'aquesta espècie, descuit no esmenat en els esborranys de *Carex* de Flora iberica (LUCEÑO 2007). Queda doncs refermada la presència del tàxon a aquestes províncies.

Carex liparocarpos Gaudin

Barcelona, Osona, Tavertet, pla del Castell, DG5048, 830 m s.n.m., prats secs submediterranis (34.721), 15-IX-2007, A. Mercadé, E. Batriu i A. Pérez-Haase.

Planta força rara a Catalunya que apareix dispersa al NE de Catalunya. A Osona no deu ésser-hi gaire rara (BOLÒS & VIGO 2001) però no havia estat consignada del Collsacabra.

Carex praecox Schreb.

Barcelona, Osona, Sant Sadurní d'Osormort, Bojons, a prop de Ca la Vinya, DG5040, 500 m s.n.m., vorada de bosc sobre sòl arenós (34.41), 4-VIII-2006, E. Batriu, A. Ferré, A. Pérez-Haase i A. Mercadé. Barcelona, Osona, Vilanova de Sau, pont de Malafogassa, DG5143, 475 m s.n.m., talús sorrenc (34.41), 4-VIII-2006, E. Batriu, A. Ferré, A. Pérez-Haase i A. Mercadé.

Es coneixen poques localitats d'aquesta rara ciperàcia, citada difusament del sector nord-oriental català i d'algun punt pirinenc (BOLÒS & VIGO 2001), i confosa sovint per motius nomenclaturals o taxonòmics. Sembla que no ha d'ésser pas rara a les Guilleries, especialment en la seva part basal, d'on ja es coneixia però sense localitat concreta (CODINA, 1908).

Carex viridula Michx.

(Sinonimitzat com *Carex flava* subsp. *viridula* per BOLÒS *et al.* (2005))

Barcelona, Osona, Vilanova de Sau, el Biaix, DG5044, 540 m s.n.m., jonquera dominada per *Carex punctata* (37.22), 14-VII-2006, A. Pérez-Haase.

Aquest *Carex* apareixia juntament amb *Carex demissa*, espècie amb la qual es pot hibridar. De fet, els individus recol·lectats semblen presentar, segons l'opinió dels especialistes P. Jiménez-Mejías i M. Luceño, que van revisar els plecs, un cert grau d'introgressió de *C. demissa* (vegeu la citació de *C. demissa*, més amunt). Es tracta d'una novetat per a les Guilleries.

Cheilanthes acrostica (Balb.) Tod.

Barcelona, Osona, Tavertet, cingle de les Baumes, DG5049, 575 m s.n.m., fissures de roques calcàries solelles (62.1111), 21-IV-2007, A. Pérez-Haase, E. Batriu i A. Mercadé.

Aquest peridòfit es troba dispers per moltes comarques catalanes però fins ara no s'havia citat de la serralada transversal. Les citacions més properes són Olot (DG57) al nord i Tordera (DG71) al sud.

Crepis nicaeensis Balb.

Barcelona, Osona, Tavertet, sot de Balà, pr. del Portell de Balà, DG5149, 750 m s.n.m., fenassars (34.36), 31-V-2006, L. Armengot, A. Pérez-Haase, A. Mercadé i E. Batriu.

Es tracta de l'única citació d'aquesta rara espècie al Collsacabra. Les localitats més properes conegudes són el Moianès i el Vidranès.

Epilobium collinum C.C. Gmel.

Barcelona, Osona, Vilanova de Sau, torrent de l'Aranyó, DG5347, 450 m s.n.m., talús humit (34.4), 18-IX-2006, A. Pérez-Haase i A. Romero. Barcelona, Osona, Vilanova de Sau, entre Sta. Maria de Vallclara i Can Carabassa, DG5642, 1.100 m s.n.m., talús en ambient forestal (34.4), 8-VIII-2007, E. Batriu i A. Pérez-Haase.

Espècie que presenta una distribució catalana típicament eurosiberiana (BOLÒS & VIGO 1984) però que, segons algunes síntesis corològiques actuals, no es coneixen citacions de l'àrea compresa entre el Montseny i les muntanyes properes a Olot. Aportem, doncs, dues localitats concretes de les Guilleries, una d'elles a una altitud notablement baixa.

Euphorbia dulcis L. subsp. *dulcis*

Barcelona, Osona, Sant Sadurní d'Osormort, torrent de la verneda de Sant Ponç, DG4838, 540 m s.n.m., bosc caducifoli mixt humit (41.33), 9-VI-2006, A. Mercadé, J. Vigo i C. Casas. Barcelona, Osona, Santa Maria de Corcó, torrent de la Comellassa, DG4954, 740 m s.n.m., avellanosa ombrívola (31.8C1+), 15-VI-2006, A. Mercadé. Barcelona, Osona, Tavertet, torrent de Gorgàs, a prop del camí del Sunyer, DG5152, 925 m s.n.m., bosc caducifoli mixt humit (41.33), 15-VI-2006, A. Mercadé. Barcelona, Osona, Tavertet, sot de Balà, DG5049, 580 m s.n.m., bosc caducifoli humit (41.33), 21-IV-2007, A. Mercadé, E. Batriu i A. Pérez-Haase.

Aportem noves localitats concretes del sector de les Guilleries-Collsacabra d'aquest tàxon nemoral molt rar als Països Catalans. Encara que s'havia citat d'alguns punts de la dorsal plujosa del NE de Catalunya (VAYREDA 1879, VAYREDA in BOLÒS & VIGO

1990) mancava assegurar-ne la seva presència. Aquestes poblacions dibuixen el límit meridional actual de distribució de l'espècie al territori català.

Lamium galeobdolon (L.) L.

Girona, la Selva, Susqueda, torrent del Bonegre, sota el mas Puig de Rajols, DG579490, 375 m s.n.m., verneda (44.3432+), 13-V-2007, A. Mercadé, A. Pérez-Haase, C. Cases i E. Batriu.

Juntament amb la de Sant Pere de Casserres (BOLÒS 1959), la nostra localitat marca el límit meridional de distribució d'aquesta espècie als Països Catalans. No era coneguda de les Guilleries.

Lepidium ruderale L.

Barcelona, Osona, Vilanova de Sau, sota la presa de Sau, DG5146, 360 m s.n.m., marge de camí, en els pradells secs calcigats (87.21+), 01-XI-2006, E. Batriu, A. Pérez-Haase, A. Mercadé i C. Macías.

Tot i que CADEVALL (1904) ja indicava aquesta crucífera de les Guilleries, aquesta és la primera citació amb localitat concreta per a aquest massís i per un ampli sector del NE de Catalunya, on és molt rara (de la vall de Ribes al Vallès Occidental i fins als aiguamolls de l'Empordà).

Myosotis discolor Pers. in L.

Barcelona, Osona, Rupit i Pruit, Montdois, la Caseta, DG560484, 825 m s.n.m., prats secs terofítics (35.21), 07-V-2006, A. Pérez-Haase, A. Romero i L. Armengot.

Aquesta boraginàcia, pròpia dels pradells d'annuals de tendència muntanyenca, no era coneguda de les Guilleries ni del Collsacabra. A prop d'ella apareixien també *Moenchia erecta*, *Aira caryophyllea*, *Spergula arvensis*, *Aphanes arvensis*, *Aphanes australis*, etc.

Narcissus moleroi Fern. Casas

(Sinonimitzat com *N. pseudonarcissus* subsp. *moschatus* per BOLÒS *et al.* (2005))

Girona, la Garrotxa, les Planes d'Hostoles, grau de Santa Anna, DG6153, 1.050 m s.n.m., bosc caducifoli al peu d'un cingle bagueny (41.142), A. Pérez-Haase i A. Mañà.

La nova població descoberta d'aquesta amaril·lidàcia endèmica (inclosa dins la llista vermella com a tàxon «sota feble risc»; SÀEZ *et al.* 1998) és la més meridional de l'espècie i correspon a la prolongació natural de la seva àrea de distribució coneguda cap al sud.

Opopanax chironium W.D.J. Koch

Barcelona, Osona, Tavertet, sobre el cingle de les Balmes, DG5150, 800 m s.n.m., fenassar (34.36), 13-IV-2006, A. Mercadé, E. Batriu, M. Galbany i A. Pérez-Haase.

Es tracta d'una novetat per al Collsacabra. Aquesta localitat fa de pont entre les ja conegudes del territori ausosegàrric oriental i les de l'Alta Garrotxa.

Ornithogalum pyrenaicum L.

Barcelona, Osona, Sant Sadurní d'Osormort, Bojons, riera Major, pr. de ca la Vinya, DG5040, 485 m s.n.m., verneda i bosc mixt caducifoli (44.3432+, 41.33), 08-IV-2006, A. Mercadé, A.

Pérez-Haase, E. Batriu i A. Ferré. Barcelona, Osona, Vilanova de Sau, pr. pont de Malafo-gassa, DG5042, 450 m s.n.m., verneda (44.3432+), 5-VIII-2007, E. Batriu i A. Pérez-Haase.

Planta molt rara a les comarques del NE de Catalunya, on sol viure als boscos caducifolis humits (avellanoses, vernedes, etc.). Aquesta és la primera citació de les Guilleries on convivia amb les vernals *Lathraea squamaria* i *Galanthus nivalis*.

Petroselinum segetum (L.) W.D.J. Koch

Barcelona, Osona, Tavertet, Can Sanxo, camí del Molí Bernat (pr. de la Fontanella), DG5149, 815 m s.n.m., herbassar ruderal (87.21+), 20-VIII-2007, E. Batriu, A. Mercadé i A. Pérez-Haase.

Aportem una nova localitat ben referenciada d'aquesta rara apiàcia, que ja es coneixia, sense indicació de localitat concreta, d'alguns punts de l'interior del quadrant NE de Catalunya (VAYREDA 1879, BOLÒS & VIGO 1990).

Peucedanum officinale L. subsp. **officinale**

Barcelona, Osona, Vilanova de Sau, sota la presa de Sau, DG5146, 380 m s.n.m., roques en exposició sud (62.28), 10-IX-2006, E. Batriu i A. Pérez-Haase.

És una espècie rara als Països Catalans. Ja coneguda del Montseny, aquesta n'és la primera citació de les Guilleries, on hem trobat una petita població d'una desena d'individus. L'exemplar collit, sense fruits madurs, presenta alhora caràcters diagnòstics de *Peucedanum officinale* L. subsp. *stenocarpum* (Boiss. & Reut.) Font Quer –estils més curts que l'estilopodi– i de *Peucedanum officinale* L. subsp. *officinale* –segments foliars de longitud inferior a 10 mm– (BOLÒS & VIGO 1990; TUTIN 1968). Per tant, hem decidit seguir el criteri de Flora iberica (GUILLÉN & LAÍNZ 2003) que sinonimitza aquests dos tàxons.

Plantago major L. subsp. **intermedia** (Gilib.) Lange

Barcelona, Osona, Rupit i Pruit, Montdois, la Caseta, DG5648, 830 m s.n.m., pradells humits en feixes abandonades (22.323), 16-VI-2007, A. Mercadé i A. Pérez-Haase.

Aquesta rara plantaginàcia és nova per a les Guilleries, on convivia amb altres espècies de pradells humits com *Lotus angustissimus* subsp. *angustissimus* (nova també pel massís), *Trifolium micranthum*, *Juncus bufonius* subsp. *bufonius*, etc.

Potentilla recta L.

Barcelona, Osona, Sant Sadurní d'Osormort, Bojons, camps de Miralpeix, DG5040, 510 m s.n.m., marge de camp (34.36), 8-IV-2006, A. Ferré, A. Mercadé, M. Galbany, E. Batriu i A. Pérez-Haase.

Aquest tàxon és present als Pirineus i a la franja litoral des del territori ruscínic fins al catalanídic central. És nova per al conjunt Guilleries-Montseny i per a una àmplia àrea de l'interior del NE de Catalunya.

Senecio adonidifolius Loisel.

Barcelona, Osona, Vilanova de Sau, Castell de Fogueres, DG5642, 950 m s.n.m., roques silícies (62.31+ +36.2p), 21-V-2005, J.M. Blanco-Moreno, E. Batriu, A. Pérez-Haase, A. Mercadé, R. Quadrada, H. García. Girona, la Selva, Sant Hilari Sacalm, la Cabrerola, DG5642, 930 m s.n.m., roques granítics (62.31+ +36.2p, 62.26), 18-VI-2007, A. Pérez-Haase.

Aquest tàxon es troba àmpliament distribuït pels Pirineus catalans i penetra de forma aïllada als territoris catalanídics nord (massís del Montseny) i central (la Llacuna). La present citació és la primera per a les Guilleries, on en coneixem només una població ben constituïda, la trobada a la Cabrerola, amb més d'un centenar d'individus. Al Castell de Fogueres hem trobat menys d'una desena de peus que no han florit ni l'any 2005 ni el 2006.

Seseli tortuosum L.

Barcelona, Osona, Tavertet, cingle de les Baumes, DG5049, 780 m s.n.m., prat sec calcícola al cingle en exposició S-SE (34.6322+), 30-IX-2006, A. Pérez-Haase i A. Mercadé.

Es tracta d'una planta rara a Catalunya, on es troba als territoris sicòric, ausogegàrric i ruscínic. Tot i que ja havia estat recollida d'Osona (BOLÒS in VAYREDA 1879), la citació amplia la seva distribució en aquesta àrea. La població contenia nombrosos individus que vivien tant al peu de cingle com als prats secs lleument ruderalitzats de sobre seu.

Trifolium micranthum Viv.

Barcelona, Osona, Rupit i Pruit, Montdois, la Caseta, DG5648, 830 m s.n.m., pradells humits en feixes abandonades (35.21, 22.323), 16-VI-2007, A. Mercadé i A. Pérez-Haase.

Als Països Catalans aquesta espècie viu en pradells d'annuals humits o molt humits a l'hivern (comunitats de *Isoetion* Br.-Bl. 1936 i hàbitats afins). D'aquests ambients ha estat citada amb certa freqüència del territori ruscínic i de Menorca (FRAGA *et al.*, 2005), únics territoris en els que BOLÒS & VIGO (1984) donen per segura la seva presència. Aquests autors consideren que *T. micranthum* ha estat confós sovint amb *T. dubium*, però admeten la possibilitat de la seva presència a la Selva i al Vallès, d'on van ésser citats per MONTSERRAT (1968), BRAUN-BLANQUET in MONTSERRAT (1968) i VAYREDA (1902). VAYREDA (1902), a més a més, va citar l'espècie de les Guilleries i de Prats de Molló (localitat que resta dubtosa segons el nostre criteri). La nostra citació en confirma la presència a la serralada prelitoral, amplia força la seva distribució altitudinal i aporta noves dades ecològiques. Pel que fa a la mida de la població, en aquesta nova localitat vam trobar-hi centenars d'individus, si bé concentrats en una petita àrea de camps abandonats al mig d'una matriu de boscos i plantacions forestals. Aquest fet fa témer per la seva supervivència a mig termini.

Vinca minor L.

Barcelona, Osona, Vilanova de Sau, Sant Pere de Castanyadell, DG5241, 515 m s.n.m., clariana de bosc en un talús herbós (31.8111), 12-XI-2006, A. Pérez-Haase. Girona, la Selva, Sant Hilari Sacalm, sot de Querós, DG5544, 375 m s.n.m., verneja (44.3432+) i plantacions de pollancre (83.3), 25-II-2007, A. Pérez-Haase, E. Illa, A. Petit i L. Caño.

És una espècie força rara als Països Catalans, no citada de les Guilleries des de VAYREDA (1879), que ja l'havia vista a prop de Querós. En aquesta localitat la planta constitueix una població extensa, mentre que a Castanyadell és molt més escassa.

Agraïments

L. Armengot, J.M. Blanco, L. Caño, C. Casas, A. Centelles, A. Ferré, M. Galbany, H. Garcia, E. Illa, P. Jiménez-Mejías, A. Lluent, M. Luceño, C. Macías, A. Mañà, M. Murillo, S. Perarnau, A. Petit, R. Quadrada, A. Romero i M. Terradas.

Bibliografia

- BALLESTEROS, E. 1984 - Sobre l'estructura i la dinàmica de les comunitats terofítiques humides (classe *Isoeto-Nanojuncetea*) i els pradells amb *Ophioglossum lusitanicum* L. del massís de Cadiretes (la Selva). *Coll. Bot.*, 15: 39-57.
- BOLÒS, O. DE 1959 - El paisatge vegetal de dues comarques naturals: la Selva i la Plana de Vic. *Arx. Secc. Ciènc.* 26:1-175
- BOLÒS, O. DE & J. VIGO 1984 - *Flora dels Països Catalans*. Vol. 1. Barcino. 736 pp. Barcelona.
- BOLÒS, O. DE & J. VIGO 1990 - *Flora dels Països Catalans*. Vol. 2. Barcino. 921 pp. Barcelona.
- BOLÒS, O. DE & J. VIGO 2001 - *Flora dels Països Catalans*. Vol. 4. Barcino. 749 pp. Barcelona.
- BOLÒS, O. DE, J. VIGO, R.M. MASALLES, & J.M. NINOT 2005 - *Flora manual dels Països Catalans*. Pòrtic. 1310 pp. Barcelona.
- R.K. BRUMMITT & C.E. POWELL 1992 - *Authors of plant names*. Royal Botanic Gardens, Kew. 732 pp. Kew.
- CADEVALL, J. 1904 - Plantas citadas en Montserrat de existencia dudosa. Continuación. *Bol. Soc. Aragonesa Ci. Nat.* 3: 99-103.
- CADEVALL, J. 1919-1923 - *Flora de Catalunya*. Volum III. Institut d'Estudis Catalans. 521 pp. Barcelona.
- CODINA, J. 1908 - Apuntes para la flora de la Sellera y su comarca. *Colegio de Médicos de la Provincia de Gerona*. 100 pp. Girona.
- FONT, X. 2007 - *Mòdul Flora i Vegetació. Banc de Dades de Biodiversitat de Catalunya*. Generalitat de Catalunya i Universitat de Barcelona. <http://biodiver.bio.ub.es/biocat/homepage.html>. Data de consulta: 15-VIII-2007.
- FRAGA, P., E. AGUAROD, J.M. BLANCO, J.M. CALVO, D. CARRERAS, O. GARCIA, C. MASCARÓ, X. PALLICER, A. PÉREZ & M. TRUYOL 2005 - Notes i contribucions al coneixement de la flora de Menorca (VII). *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears* 48: 113-119.
- GUILLÉN, A. & M. LAÍNZ 2003 - *Peucedanum* L. In: G. NIETO FELINER, S.L. JURY & A. HERRERO (eds.) *Flora iberica*. Vol. X: *Araliaceae-Umbelliferae*: 347-349. CSIC. Real Jardín Botánico de Madrid. Madrid.
- ICC 2002-2007 - Base topogràfica de Catalunya 1:5.000. <http://www.icc.cat>.
- LUCENO, M. 1994 - Monografía del género *Carex* L. en la península Ibérica e Islas Baleares. *Ruizia* 14: 1-140.
- LUCENO, M. 2007 - *Carex* L. Borradores de Flora iberica. Pruebas de imprenta. 2ª entrega. CSIC. Real Jardín Botánico de Madrid. [http://www.rjb.csic.es/floraiberica/floraiberica/texto/imprenta/tomoXVIII/173_20_Carex .pdf](http://www.rjb.csic.es/floraiberica/floraiberica/texto/imprenta/tomoXVIII/173_20_Carex.pdf). Data de consulta: 10-VIII-2007.
- MERCADÉ, A., A. PÉREZ-HAASE, E. BATRIU & J.M. BLANCO 2005 - Notes breus (Flora): Aportació al coneixement florístic de les Guillerries i del Collsacabra (Catalunya oriental). *Butll. Soc. Cat. Hist. Nat.* 73: 91-93.
- MONTSERRAT, P. 1968 - *Flora de la Cordillera Litoral Catalana*. Caixa d'Estalvis Laietana. 453 pp. Mataró.

- SÀEZ, L., J.A. ROSSELLÓ & J. VIGO 1998 - Catàleg de Plantes Vasculares endèmiques, rares o amenaçades de Catalunya, I. Tàxons endèmics. *Acta Bot. Barc.* 45: 309–321.
- TUTIN, T.G. 1968 - *Peucedanum* L. In: T.G. TUTIN, V.H. HEYWOOD, N.A. BURGESS, D.M. MOORE, D.H. VALENTINE, S.M. WALTERS & D.A. WEBB (eds.), *Flora europaea*. Vol. 2: *Rosaceae to Umbelliferae*: p. 360-362. Cambridge University Press. Cambridge.
- VAYREDA, E. 1879 - Plantas notables por su utilidad ó rareza que crecen espontáneamente en Cataluña ó sea Apuntes para la Flora Catalana, *Anales Soc. Esp. Hist. Nat.* 8(2-3): 345-462.
- VAYREDA, E. 1902 - Plantas de Cataluña. *Anales Soc. Esp. Hist. Nat.* 30(4): 492-582.
- VIGO, J., J. CARRERAS & A. FERRER 2005-2006 - *Manual dels hàbitats de Catalunya*. Vols. 1, 2, 5, 6, 7 i 8. Departament de Medi Ambient i Habitatge. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- VV.AA. 2000 - Lista Roja de Flora Vascular Española (valoración según categorías UICN). *Conservación vegetal* 6(extra): 11-38.

Rebut / Received: X-2007